

Vznik a rozvoj starého Říma

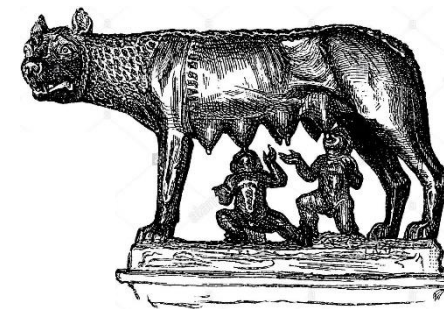
Jak vznikl starověký Řím

Celá Evropa a část dalšího světa žije dodnes z odkazů, jež zanechaly na jedné straně starořecké civilizace a na druhé straně civilizace starého Říma. Tyto civilizace se staly natolik významnými, že dostaly i zvláštní pojmenování. **Období řeckého a římského starověku nazýváme obdobím antiky.** A z počátků římské antiky pochází rovněž nalezená bronzová socha vlčice.

Romulus a Remus aneb ne zcela pravdivý příběh o založení nedobytného Říma

Podle legendy byli bratři Romulus a Remus potomci slavného rodu žijícího na území dnešní Itálie. Tento rod odvozoval svůj původ od jednoho z hrdinů bojujícího v Trojské válce. Když se dvojčata Romulus a Remus narodila, obával se jejich zlý strýc, že budou vládnout, a chtěl je nechat zabít. Proto je vlastní matka vložila do košíku a poslala po řece Tiberu. Její vlny pak zanesly košík ke břehu, kde obě plačící děti našla vlčice. Ta je také odkojila svým mlékem.

Jakmile chlapci povyrostli, ujal se jich pastýř a vychoval je jako své syny. Až v dospělosti poté zjistili, kdo vlastně jsou, a založili spolu město. Přímou na pahorku, kde je vlčice odkojila. Problém však nastal při rozhodování, po kom se bude město jmenovat. Nejprve zápasili. Nerozhodně. Tak měla rozhodnout vůle bohů. Podle ní zvítězil Romulus, který okamžitě pojmenoval město Roma a vyoral kolem něho brázdu jako znamení budoucí hradby. Když Remus se smíchem brázdu přiskočil, rozhořčený bratr ho zabil a prohlásil: „Takto skončí každý, kdo překročí hradby mého města!“ Tím údajně vznikl nedobytný Řím.

Město Řím vzniklo na území dnešní Itálie v **8. století př. n. l.** Příběh o dvou bratrech dvojčatech měli sice Římané rádi, ale skutečnost byla jiná. Ve skutečnosti město založili obyvatelé malých zemědělských osad rozmístěných na sedmi pahorcích kolem řeky Tiberu. Vysušili mokřiny, vybudovali veřejné náměstí a kolem města postavili zdi. V té době měli ještě na okolním **Apeninském poloostrově** velký vliv **Etruskové** (dobří zemědělci, zpracovatelé železa a zruční stavitelé). **Narůstal** však i **vliv Latinů**. **Oba národy** pak společně s dalšími vytvořili **obyvatelstvo Říma – Římany**.

Etruskové ovládali severní část Apeninského poloostrova a bojovali i proti řeckým koloniím. Dokonce se proti Řekům spojili s pověstným městem Kartágem (ležícím na území dnešního Tuniska v severní Africe). Latinové žili na jihu.

Zpočátku Římu vládli králové (šlo o **království**) – avšak neměli neomezenou moc. Volilo je shromáždění svobodných občanů (**sněm**) a radila jim rada starších (**senát**). **Svobodní občané se dělili na** potomky zakladatelů města (tzv. **patricije**, jež měli všechna práva) a potomky přistěhovalců (tzv. **plebejce**, jež měli jenom některá práva – např. mohli být vojáky, ale nemohli zastávat úřady). Jedním z úkolů krále bylo vést vojsko při obraně. Roku **510 př. n. l.** vyhnali Římané posledního krále a **Řím se stal republikou**. **V čele** republiky stáli (vždy na jeden rok zvolení) **dva** nejvyšší úředníci (zvaní **konzulové**). Ti byli veliteli armády a zodpovídali se senátu.

Římskou republiku poznamenaly **spory mezi patriciji a plebejci** a řada válek. Spory vyústily v **sepsání zákonů** (vydávaných na měděných deskách) znamenajících stejná práva pro všechny

svobodné občany (ne pro otroky). **Války vedly k ovládnutí** celé Itálie a potom i k ovládnutí celého **Středomoří** roku 146 př. n. l. (z ovládnutých cizích území **vznikly tzv. provincie**). Nejznámější byly boje proti již zmiňovanému městu **Kartágu** (pojmenované punské války) a proti **Keltům**.

Vedení válek přineslo velké bohatství, ale jenom některým Římanům (zejména **majitelům velkých statků**). Jiní naopak chudli a stávali se z nich tzv. **bezzemci**. Úplně nejhůř na tom byli **otroci** (otroky se stávali například váleční zajatci). Ti těžce pracovali podle přání svých pánů, nebo bojovali jako **gladiátoři**.

Římská republika měla stále větší problémy zvládnout nespokojenost některých svých obyvatel. **Musela se pokusit vyřešit starosti** chudých občanů (**bezzemků**) i **vzpoury otroků** (například povstání vedené gladiátorem Spartakus). **Výsledkem** bylo **převzetí moci jedním vládcem**. Tím se stal roku **45 př. n. l. Julius César**. Ten byl sice roku 44 př. n. l. zavražděn, avšak k obnovení původní republiky již nedošlo.

Napiš si do sešitu tento text:

Vznik a rozvoj starého Říma

- antika = období řeckého a římského starověku
- legenda – dva bratři Romulus a Remus, vychovala je vlčice, založili Řím, ale Romulus zabil svého bratra Remuse
- Řím vznikl v 8. století př. n. l. – založen národy – Etruskové a Latinové (dohromady vytvořili obyvatelstvo – Římány)

Počátek Říma

- Království – vládli králové
- Sněm – shromáždění svobodných občanů (volili krále)
- Senát – rada starších
- Svobodní občané se dělili na dvě skupiny:
 - Patricijové (původní občané Říma, měli všechna práva)
 - Plebejci (přistěhovalci, měli jen některá práva)

Římská republika

- 510 př. n. l. se Řím stal republikou
- V čele republiky dva konzulové (velitelé armády) – zodpovídali se senátu

- Řada válek, např. punské války proti městu Kartágu
- Cizí ovládnutá území se nazývala provincie

Spory a války vedly k důsledkům:

- Sepsání zákonů
- Ovládnutí Itálie a Středomoří
- Bohatství majitelů velkých statků
- Lidé bez půdy – bezzemci
- Váleční zajatci se stali otroky – z otroků sluhové a gladiátoři
- Otroctví vedlo ke vzpouře a nespokojenosti obyvatel, proto moc převzal jen jeden vládce
- Roku 45 př. n. l. se vládcem stal Julius César

Napiš si otázky a odpověz na ně do sešitu:

Jak se nazývá období řeckého a římského starověku?

Kdo podle legendy založil Řím?

Které národy ve skutečnosti založily Řím?

Jak se jmenovalo shromáždění svobodných občanů?

Kdo tvořil senát?

Na jaké dvě skupiny se dělili svobodní občané?

Napiš nejméně 4 důsledky válek.

Kdo se stal roku 45 př. n. l. vládcem?

